

NAŠE SLIKE

PRILOGA SLOVENSKEMU GOSPODARJU

LETNIK III

JULIJ 1936

ŠTEV. 7

**Knezoškof lavantinski dr. Ivan Jožef Tomažič — 60 letnik
najbolj goreč borec za Slomšekovo svetniško čast**

Knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič je bil rojen 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu kot sin kmetских staršev. Študiral je gimnazijo, ki jo je dovršil z odliko, ter stopil v mariborsko bogoslovje. Dne 5. decembra 1898 je bil posvečen v mašnika. V dušnem pastirstvu je deloval najprej pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Celju, potem pa je študiral v Inomestu in leta 1906. dosegel čast doktorja bogoslovja. Bil je dolgo časa — do leta 1918. — tajnik knezoškofa dr. Napotnika in je leta 1915. postal stolni kanonik, leta 1921. stolni dekan, leta 1928. pomožni škof in leta 1933. knezoškof lavantinski. — Naj ohrani Vsemogočni našega vladiko še dolgo vrsto let čilega in zdravega na odgovornosti polnem mestu!

ginjen zahvaljevati. Potem je še sam povzel besedo. Z mladeniškim zanosom je umel vlti v srca poslušalcev ognjeno navdušenje. — Ljubljanski škof dr. Rožman, skopljski dr. Gnidovec in naš lavantinski dr. Tomažič so začeli z obiskom v dvorani Zadrufne gospodarske banke, kjer so zborovale žene. Po navdušenem sprejemu od strani mater je spregovoril škof dr. Tomažič materam, katerim je želel, da bi jih vodila Slomšekova misel v njihovem poslanstvu za dobrobit slovenskega naroda. Ljubljanski vladika jim je dal svoj nadpastirski blagoslov, ki ga naj ponesejo domov med svoje družine, svojim otrokom, z željo, da bi na otrocih doživele stoterano plačilo za svoje žrtve in skrbi. Vladika iz Skoplja jim je prikazal uboštvo svoje škofije, ki nima niti duhovnikov, ter želel slovenskim materam, da bi jim Bog dodelil srečo, da bi videle svoje sinove kot duhovnike pred oltarjem. Za materami so posetili škofje zborovanje fantov, ki so sprejeli nadpastirje z gromovitim ploskanjem in jih pozdravljali. Škof dr. Tomažič je fantom čestital h krasnemu zboru in jim je stavil za zgled fanta, kakor ga je slikal v govornji in tiskani besedi veliki Slomšek. — Ljubljanski vladika dr. Rožman je fantom kratko in jedrnato priporočal, da je treba slovenski fantovski mladini močnejše korajže za dobro, da se bo lažje upirala slabemu. — Škof dr. Gnidovec je opominjal fante k tolikanj potrebni treznosti in jim je podelil svoj blagoslov.

Od fantov sta se podala ljubljanski in skopljski škof v Karlinovo dvorano med dijaštvo. (Škof dr. Tomažič je bil zadržan radi sprejema na kolodvoru.) Dijaštvo je sprejelo kleče blagoslov škofa dr. Rožmana.

Ganljiv je bil sprejem obeh omenjenih vladik pri dekletih v dvorani šolskih sester. Dr. Rožman jih je pozdravil v imenu zadržanega domačega nadpastirja ter jim želel, da bi v Slomškovem duhu cvetele in rastle Bogu v slavo in veselje in v ponos slovenski domovini. Skopljski škof jim je povedal nekoliko zgledov o težkem življenju slovenskega dekleta v tujini, zlasti na področju njegove škofije, kjer si služi kruh kot služkinja.

Po navdušenem sprejemu s ploskanjem pri možeh je veljal nadaljnji obisk zboru učiteljev, na katere je naslovil ljubljanski škof naslednje pomenljive besede: »Kot škof znam globoko ceniti delo dobrega učitelja, ki svojih ur ne «odbrenka» samo tako, da lahko potem prvega plačo potegne, ampak ki se čuti odgovornega narodu in Bogu. Učiteljski poklic je božji poklic. Kdor se tega ne zaveda, ta ne bo imel zadovoljstva v svojem delu. Narod vam ne more nikoli biti dovolj hvaležen za vaše delo. Saj vas spoznavamo šele takrat, ko dorastemo v zrele može, ko se lahko z umirjenimi čuvstvi oziramo nazaj na našo mladost in vidimo veliko vlogo, ki jo je igral učitelj. Narod bo učiteljstvu hvaležen, če mu bo vzgajalo mladino v duhu krščanstva, poštenja in ljubezni do domovine, v duhu Onega, ki je bil največji učitelj, ki je mladino najbolj ljubil, ki je dejal: Pustite male k meni, kajti njih je nebeško kraljestvo.«

S posetom pri učiteljstvu so bili končali obiski škofov pri posameznih stanovskih zborovanjih. Od učiteljev so se po-

dali vsi trije z nadškofom dr. Jegličem v unionsko dvorano k slavnostnemu zaključku Ciril-Methodovega jubilejnega leta.

Letos obhajajo vsi slovanski narodi Ciril-Methodovo jubilejno leto v spomin 1050-letnice smrti sv. Metoda. S skupnim pastirskim listom za leto 1935 so jugoslovanski škofje odredili, da se vršijo ob 1050 letnici smrti sv. Metoda posebne proslave v dobi od 4. novembra 1935 do dne 5. julija 1936.

Govornika na omenjenem zborovanju v Mariboru dne 28. junija sta razložila, zakaj so se združile v naši škofiji Metodove slovesnosti s prireditvami za proglasitev Slomškega svetnika.

Kakor Ciril in Metod, tako je Slomšek z besedo in pismom pospeševal bogoslužje in izobrazbo v domačem jeziku.

Kakor sta sveta brata Slované vodila k sv. Petru, k rimskemu prestolu, tako je Slomšek molil in delal in ustanovil posebno bratovščino sv. Cirila in Metoda, vse z željo in namenom, da bi se po ciril-metodijski zamisli čimprej vsi Slovani zedinili v eno Cerkev pod enim poglavarjem tako, da bi bila ena čreda in en pastir.

S Slomškovimi dnevi zaključuje lavantinska škofija zunanje slovesnosti Ciril-Methodovega jubilejnega leta, proseč in moleč:

Sv. brata, slovanska apostola Ciril in Metod, podpirajta nas s svojo priprošnjo, da se bosta vama pod božjim tronom kmalu pridružila kot svetnika slovenska škofa Slomšek in Baraga! Bodi tako!

Fantje kolesarji na Slomškovih dnevih.

Po kratkem opisu stanovskih zborovanj ne smemo pozabiti na fante kolesarje, ki so se zbrali v počastitev Slomškega iz štajerske in Kranjske. Kmalu po peti uri popoldne se je popeljalo iz Maribora na Tezno 500 kolesarjev, kjer so pozdravili in sprejeli tovariše iz Kranjske, katerih je 70 prevozilo 130 km dolgo pot. Ob pol dveh zjutraj so se kljub nalivu odločili, da se popeljejo v Maribor. Ob pol petih zjutraj so že imeli v Celju pri kapucinih sv. mašo. Po zajtrku so nadaljevali pot proti Mariboru. S Tezna pri Mariboru je bil občudovanja vreden vhod množice kolesarjev v Slomškovovo mesto Maribor.

Na čelu spreveda so vozili trije kolesarji. Sledili so avtomobili, ki so kranjske kolesarje spremljali že iz Ljubljane, od nosno Domžal, za temi je vozil avto z godbo, na kar so se razvrstili kranjski fantje in za njimi štajerski kolesarji. Sprevod se je pomikal proti mestu čez dravski most, okrog po mestu mimo Slomškovega groba in na Slomšekov trg, kjer je bilo fantovsko manifestacijsko zborovanje. Kot prvi je nagovoril zbranim fantom pozdravne besede domači vladika dr. Tomažič. Po raznih navduševalnih govornih voditeljev fantovskega gibanja so vzklikali fantje Slomšku, vsem slovenskim škofom, slovenskim voditeljem in slovenski fantovski organizaciji.

Nočna manifestacija mož in fantov z gorečimi bakljami.

V neizbrisnem spominu bo ostala vsem očividcem nočna manifestacija 7000 mož in fantov z gorečimi bakljami pod vodstvom fanfaristov in ob navdušenem igranju godb. Za moško manifestacijo, ki je bila zaključena s polnočnico na prostem,

je bil ves Maribor slovesno in tako bogato razsvetljen kakor še gotovo nikdar prej. Vse mariborske cerkve so žarele od stoterih električnih žarnic. Z najlepšo razsvetljavo tisočerih velikih in manjših, belih in barvastih žarnic je bil okrašen Slomšekov trg okrog stolne cerkve. Slovesno razsvetljeni so bili vsi večji javni trgi in javna poslopja. Stanovanjska okna zasebnikov in trgovine so tekmovala, katera bo lepše razsvetljena in okrašena. Posebno privlačno so vplivali nekateri svetlobni napisi in znaki ali simboli.

Za zbiranje k nočni procesiji z bakljami so bile določene Razlagova in Maistrova ulica ter Zrinjskega trg. Na teh zbiralističih so dobili može in fantje baklje. Točno ob 11. uri v noči je pričel sprevod, ki je bil vzoren glede reda in discipline.

Pomikanje spreveda je spremljalo zvočenje po vseh cerkvah. Kresovi so zagoreli na količkaj vidnih mestih po mariborski okolici, topiči so zagrmeli in 7000 gorečih bakelj je zamigljalo v nadvse veličastno nočno moško manifestacijo.

V Kolodvorsko ulico je krenila pod vodstvom rediteljev kot prva fanfara fantovskih odsekov ljubljanske Prosvetne zveze. Sami zastavni fantje v krasnih gorenjskih narodnih nošah, ki so v široki vrsti zavzeli celo širino ceste. Za njimi se je vila standarta Prosvetne zveze iz Ljubljane, za njo so se zvrstili može v narodnih nošah iz Kranjske. Sledilo je katoliško starešinstvo in vodstvo slavnostnih Slomškovih prireditev, za njimi panonske narodne noše mariborskih mož in fantov, potem može iz ljubljanske škofije. Častna četa je bila teh mož in fantov, ki so prihitali iz daljnje Gorenjske in Dolenjske v severni Maribor in šele v tem sprevodu je prišla njihova mogočna skupina do izraza. Za njimi se je zvrstila posebna skupina štajerskih in kranjskih fantov-kolesarjev, potem pa može Lavantinci po svojih dekanijah: najprej Maribor levi breg, Braslovče, Celje, Dolenja Lendava, Dravograd, Dravsko polje, Gornji grad, Jarenina, Konjice, Kozje, Laško, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Ljutomer, Marenberg, Maribor desni breg, Mežiška dolina, Murska Sobota, Nova Cerkev, Ptuj, Rogatec, Slovenska Bistrica, Stari trg, Šaleška dolina, Šmarje, Velika Nedelja, Videm, Zavrč. Ni je dekanije v lavantinski škofiji, skoraj je ni fare, ki ne bi bila poslala k tej nočni prireditvi svojega moškega zastopstva.

Pohod mož in fantov je napravil na vse neštete gledalce nezabeno in najgloblji vtis. Može in fantje so korakali ob zvokih godb po najvidnejših mariborskih ulicah mimo Slomškovega groba na Slomšekov trg, kjer so ugasnili baklje in se razvrstili za polnočnico, ki se je darovala zunaj na trgu na vzvišenem prostoru ob križevi kapeli stolne cerkve. Oltar je bil bajno razsvetljen.

Polnočnico je služil naš škof dr. Tomažič. Po evangeliju je govoril možem in fantom ljubljanski vladika. Njegovo pridigo so prenašali zvočniki v sleherni kot obsežnega trga.

Po pridigi se je služba božja nadaljevala. Do solz ganljiv je bil prizor, ko so prinesli duhovniki ciborije iz cerkve in so začeli deliti pobožno zbranim manifestantom za Slomškovovo svetniško čast sveto

obhajilo, katerega je prejelo krog 3000 mož ter fantov.

Polnočnico je zaključil škof dr. Tomažič z molitvijo za proglašenje Slomškega in Barage svetnikom. Polnočnici na odru je

prisostvoval minister dr. Miha Krek, ki se je pripeljal v Maribor že s popoldanskim brzovlakom in je bil na kolodvoru sprejet od zastopnikov oblasti in mnogobrojne ljudske množice. Po škofovi mo-

litvi se je začel tisočeri in tisočeri moški svet in brezštevilni drugi razhajati k vsaj delnemu počitku za najslavesnejšo manifestacijo na Petrovo in Pavlovo, 29. junija.

Drugi in zaključni dan proslave 29. junija:

Pred službo božjo na prostem.

Zadnji dan Slomškovih praznikov je bil najveličastnejši, ker ga je zaključil slovesen obhod s predajo podpisov domačemu škofu s prošnjo, naj jih izroči sv. Očetu, da podeli Slomšku čast oltarja. Velika narodna manifestacija, katere se je udeležilo 30.000 ljudi iz vseh delov Slovenije, je pričela s škofovo sv. mašo na Glavnem trgu pri Marijinem znamenju, ki je bilo bogato ovenčano in sta bila pripravljena dva lično pokrita vzvišena prostora za razne odlične osebnosti.

Zbiranje ljudskih množic se je izvršilo pod vodstvom požrtvovalnih voditeljev v najlepšem redu in so bili vsi verniki na Glavnem trgu krog oltarja ob določenem času.

Ko je bil narod zbran, so se pripeljali po Gosposki ulici avtomobili, iz katerih so v bližini oltarja izstopili z živahnim mahanjem deset- in desettisorečih robcev pozdravljeni ministri: dr. Anton Korošec, dr. Miha Krek, minister Jankovič, minister Djordjevič, ban dr. Marko Natlačen, poveljnik mesta general Milenkovič, mariborski župan dr. Juvan in podžupan F. Žebot.

Komaj so se razvrstili omenjeni visoki gosti po tribunah ob oltarju, že so se bližali skozi špalir narodnih noš cerkveni dostojanstveniki s sivolasim nadškofom dr. Jegličem na čelu. Cerkveni knezi in duhovščina so bili deležni tihega, a liki belo valovito jezero živahnega mahanja belih robcev v iskren pozdrav.

Škofova sv. maša.

Ko so bili na Glavnem trgu vsi odličniki, zastopniki vojaške ter civilne oblasti, društev ter organizacij z zastavami, godbe in narod v navadnih in posebno številnih narodnih nošah iz vse Slovenije, je pričel ljubljanski škof s sv. daritvijo. Glavne dele sv. maše je spremljalo navdušeno ljudsko petje naših tako lepih starih, vsem znanih in v srce segajočih mašnih pesmi pod vodstvom stolnega kapelnika g. Gašpariča. Vsakega je moral prevzeti duh prave pobožnosti, ko mu je božala uho in povzdigovala k Bogu srce mila slovenska nabožna pesem iz 30.000 grl. Lepemu narodnemu petju so se z velikim odobravanjem čudili visoki gosti z juga.

Pri evangeliju je imel jedrnato pridigo naš škof dr. Tomažič.

Službo božjo je zaključila iz 30.000 zbranih src kipeča goreča naslednja molitev: »Vsemogočni Bog, Oče luči, ki od Tebe pride vsak dober dar, in ki si nam v svojem služabniku škofu Antonu Martinu poslal tolikega učenika in pastirja, usliši naše pobožne molitve in povečaj ga, da bo pred vesoljno sveto Cerkvijo prištet zveličanim. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.«

Slovesen sprevod.

Od sv. maše se je razvil nad eno uro trajajoč slovesen sprevod ljudskih množic, cerkvenih dostojanstvenikov, ministrov,

odličnikov, zastopnikov oblasti, organizacij in društev z zastavami, v smeri proti Slomškovega grobu.

Obhod je bil izredno pester in slikovit. Vsako skupino je bilo že od daleč spoznati, odkod da prihaja. Najbolj so okitile manifestacijo številne bajno bogate narodne noše iz Kranjske in bolj priproste mične od Sv. Trojice v Slovenskih goricah, iz Haloz in iz Savinjske doline. Med ženskimi narodnimi nošami so bile zastopane tudi moške. Zelo mnogo je bilo v sprevedu zastav. Občo pozornost so vzbujali zastavni kranjski fantje in možje, katere je vodila standarta Prosvetne zveze, za katero je korakala fanfara kranjskih fantovskih krožkov.

Vse te številne peestre množice so se poklonile spominu velikega Slomškega in se nato razvrstile po Slomškovem trgu, kjer je bil prav za prav zaključek vseh svečanosti s predajo podpisov škofu in s podpisom posebne izročilne listine.

Na tribuni nasproti škofije ob stolni cerkvi so se zbrali k svečanosti izročitve podpisov poleg štirih škofov tudi gg. ministri: dr. Anton Korošec, dr. Miha Krek, Djura Jankovič in V. Djordjevič. Dalje ban dr. Marko Natlačen, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia, mestni župan mariborski dr. Alojzij Juvan in ljubljanski mestni župan dr. Jure Adlešič.

Pred mikrofonom je tedaj stopil notranji minister dr. Anton Korošec in je nagovoril škofa dr. Tomažiča z naslednjimi besedami:

»Prezviseeni gospod knezoškof! Prosim Vas v imenu vseh vernih Slovencev in Slovenk, da blagovolite sprejeti prošnjo okrog štiri sto tisoč podpisanih Slovencev in Slovenk za beatifikacijo (proglasitev svetnikom) prvega slovenskega škofa Antona Martina Slomškega. Prosim Vas, prevziseeni gospod knezoškof, da blagovolite to prošnjo slovenskega naroda predložiti Njegovi svetosti svetemu Očetu s pobožno željo, da tudi On združi svoje molitve z našimi molitvami, da se čimprej uresniči najbolj vroča želja slovenskega ljudstva, da se proglašati Anton Martin Slomšek za svetnika.«

Škof dr. Tomažič je odgovoril:

»Pray rad bom to storil. Prosil bom Boga, da bodo imela naša prizadevanja uspeh. Prav tako tudi, da bi vsa radost in vse veselje, ki smo ga danes doživljali, da bi vse to pri dobrem Bogu bila prošnja naših src za beatifikacijo božjega služabnika Antona Martina Slomškega. V ta namen dajem tudi vam vsem v slovo božji blagoslov in želim, da vas spremlja na vaše domove in vselej pri vas ostane.«

Izročilna listina.

Po škofovem blagoslovu je stopil pred mikrofonom ravnatelj Cirilove tiskarne g. Franc Hrastelj in je obvestil navzoče o podpisu in o vsebini listine z besedami:

Sedaj se podpiše izročilna listina, ki se glasi:

»Danes, dne 29. junija 1936, ob priliki Slomškovih praznikov, je prvopodpisani dr. Anton Korošec, notranji minister kraljevine Jugoslavije, kot voditelj katoliških Slovencev, s sopodpisanimi v navzočnosti tisoč zastopnikov raznih krajev in stanov slovenskega naroda izročil prevziseenemu knezoškofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču 400.000 svojeročnih podpisov na prošnji za beatifikacijo služabnika božjega škofa Antona Martina Slomškega.«

Nato je podpisal kot prvi izročilno listino g. dr. Anton Korošec, za njim minister dr. Miha Krek, nato ban dr. Marko Natlačen, nadalje mestni župan dr. Alojzij Juvan kot zastopnik mesta Maribora in Slomškove družine. Nato so listino podpisali še knezoškof lavantinski dr. Tomažič, nadškof dr. Jeglič, škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman in škof skopljski dr. Ivan Gnidovec.

Ko je bila izročilna listina podpisana, jo je ravnatelj Hrastelj zložil v lično usnjeno listnico ter jo izročil knezoškofu dr. Tomažiču z besedami:

»Prezviseeni! Prosim Vas v imenu Slomškove družine, da sprejmete to izročilno listino, jo pridružite podpisom in jo predložite svetemu Očetu.«

Brzojavke s Slomškovih praznikov na najvišja mesta.

S pomočjo zvočnikov so bile vsem zbranim Slomškovim častilcem prečitane tri brzojavke, ki so bile odposlane na najvišja mesta, in se glasijo:

Nj. Vel. kralju Petru II.

Do 30.000 Bogu in državi zvestih Slovencev, zbranih na mogočni verski manifestaciji za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomškega, moli obenem za blagor Vašega Veličanstva in vzvišene kraljevske dinastije.

Nunciju Pellegrinettiju:

Do 30.000 glava množica vernega slovenskega ljudstva pri prošnji za beatifikacijo Slomškega, božjega služabnika, moli za blagor sv. Očeta.

Knezu namesniku princu Pavlu.

Do 30.000 Bogu in državi zvestih Slovencev, zbranih pri mogočni verski manifestaciji za beatifikacijo škofa Slomškega, moli obenem za blagor Vašega kr. Visočanstva.

Slomškovi prazniki so za nami. Verni slovenski narod se jih je udeleževal v najlepšem številu, nebo nam je naklonilo za te nepozabne dneve izredno ugodno vreme, upati smemo, da jih bomo slavili še enkrat, in to tedaj, ko bo prispela iz Rimna prevesela vest, da je našemu Slomšku priznana čast oltarja.

Kot spomin na Slomškove dneve v Mariboru je odredil prosvetni minister predlog banske uprave, da se letošnje leto v dravski banovini v narodnih šolah praznuje 24. septembra kot dan smrti škofa Antona Martina Slomškega, narodnega delavca in voditelja Slovenije!